

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.783/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Ulics Erika ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.22.807/2017/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 21., az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és szövegezésében pontosítja a következők szerint:

Megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát a x-oldalán 2014. július 6. napján közzétett bejegyzéséhez aznap fűzött azon kommentjében, hogy „ami a legszomorúbb, hogy ilyen emberek nemzöképesek és ezen tulajdonságaikat génjeikkel képesek továbbörökíteni”; továbbá megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a x-oldalán a 2014. július 6. napján tett „... eljött az ideje, hogy felfedjem annak ... a személyét, aki ... **K. E.** álnéven létrehozott egy profilt, melynek nem volt más célja mint egy karaktergyilkosság, aminek a célpontja én voltam ... Az álprofil alatt megjelentetett tartalmak, melyben engem és családtagjaimat próbálnak lejáratni, valótlan tartalmúak ... 99 %-os biztonsággal állíthatom, hogy felperes neve **y-s** országgyűlési képviselő vitte véghez a kis aljasságait, zaklatott engem és családtagjaimat ...”, a 2014. július 27-én tett „... **K. E.** álprofillal zaklató, én és a családom becsületét megkérdőjelező gyáva, bujkáló **y-s** ellen a nyomozás B.3251/2014. számon a ... Járási Ügyészségen megindult ... I.rendű felperes neve a **Y** listáján 23. képviselő a vasárnapi ebéd közben magyarázhatja a családnak, hogy miként, és hogyan is érintett ebben a bűncselekményben ...” és a 2014. december 24-én tett „... **K. E.** álprofil létrehozásához felperes nevenek, **y-s** országgyűlési képviselőnek köze volt, mi több, a közreműködése számunka bizonyítottá vált ... a **K. E.** néven létrehozott profil ... ő üzemelteti ... persze álnéven ...” közléseivel.

Kötelezi az alperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül tegye közzé x-oldalán (<https://www.debreceni.iteltabla.hu>) a jogerős ítélet jogsértést megállapító fenti rendelkezéseit a jogsértő 2014. július 6-i, július 27-i és december 24-i bejegyzései és kommentje eltávolításától számított 1 (egy) évig.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 76 200 (hetvenhatezer-kétszáz) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint az államnak - az adóhatóság külön felhívására - 36 000 (harminchatezer) forint elsőfokú és 96 000 (kilencvenhatezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes tagja és tisztségviselője, illetőleg korábbi országgyűlési képviselője a **Y** politikai pártnak (a továbbiakban: párt); az alperes e párt korábbi tagja és **d-i** önkormányzati képviselője. A peres felek viszonya évekkel ezelőtt megromlott.

Az alperes 2014. július 6-án az alábbi bejegyzést tette közzé **x**-oldalán (<https://...>): „*Úgy tűnik, hogy eljött az ideje, hogy felfedjem annak a **y-s** trollnak a személyét, aki gyáva módon **K. E.** álnéven létrehozott egy profilt, melynek nem volt más célja mint egy karaktergyilkosság, aminek a célpontja én voltam. Ennek okait jelen írásomban nem óhajtom részletezni. Az álprofil alatt megjelentetett tartalmak, melyben engem és családtagjaimat próbálnak lejáratni, valótlán tartalmúak. Megcáfолhatatlan bizonyíték került a birtokomba, ami a troll személyét beazonosíthatóvá tette, így a mai napon, korábbi ígéretemhez híven, nyilvánossá teszem azt, hogy kit is vélek felismerni a zaklatóm álprofilja mögött. 99 %-os biztonsággal állíthatom, hogy felperes neve **y-s** országgyűlési képviselő vitte véghez a kis aljasságait, zaklatott engem és családtagjaimat. Nem zárom ki a lehetőségét, hogy többekkel együtt, bűnszövetségben követte el (1 %) ...*”.

Az alperes ugyanezen a napon (9:44-kor) az alábbiakat fűzte **M. Z.** bejegyzésre tett, a felperesre vonatkozó hozzászólásához: „*Ami a legszomorúbb, hogy ilyen emberek nemzőképesek és ezen tulajdonságaikat, génjeikkel képesek továbbörökíteni.*”

Az alperes 2014. július 27. napján ugyanitt a következő „hírt” közölte: „... **K. E.** álprofillal zaklató, én és a családom becsületét megkérdőjelező gyáva, bujkáló **y-s** ellen a nyomozás B.3251/2014. számon a Járási Ügyészségen megindult ... felperes neve a **Y** listáján 23. képviselő a vasárnapi ebéd közben magyarázhatja a családnak, hogy miként és hogyan is érintett ebben a bűncselekményben ...”.

2014. december 24-én ehelyütt az alábbi bejegyzést osztotta meg: „... Korábban ugyanis vállaltam, hogy nyilvánosságra hozom azt a tényt, mely mindenki számára egyértelművé teszi, hogy **K. E.** álprofil létrehozásához I.rendű felperes nevenek, **y-s** országgyűlési képviselőnek köze volt, mi több, a közreműködése számunkra bizonyítottá vált. **K** Diákcsemege **G** ugyanis közzétett ezen a profilon egy levelet, melyet kérésére átküldtem neki még 2010-ben ... a **K. E.** néven létrehozott profil ... ő üzemelteti ... persze álnéven ...”.

A fenti közlések jelenleg is megtalálhatóak az alperes **x**-oldalán.

A felperes módosított keresetében kérte annak a megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát, amikor 2014. július 6. és 2014. december 24. napján valótlannul állította róla, hogy **K. E.** néven álprofilt hozott létre a **x**-on azért, hogy másokat azon keresztül lejárásson, míg 2014. július 27-én azt állította, hogy zaklató és az alperes családja becsületét megkérdőjelező bűncselekményben volt érintett; továbbá megsértette a becsület és az emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogát a 2014. július 6. napján tett kommentjével, amelyben azt írta a felperesről, hogy „*a legszomorúbb, hogy az ilyen ember nemzőképes, és a tulajdonságait a génjeivel képes továbbörökíteni*”. Kérte kötelezni az alperest elégtétel adására akként, hogy levélben fejezze ki a felperessel szemben elkövetett jogsértésért való sajnálkozását, amelyben elismeri a jogsértés tényét, ezért bocsánatot kér tőle, és amely levelet a felperes nyilvánosságra hozhat. Sérelemdíj címén 300 000 Ft és annak 2014. december 25. napjától járó kamata megfizetésére is kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint közszereplőként sem köteles túrni az alperes megjelölt jogsértéseit.

Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozása szerint tényközlései valóságok voltak, véleménynyilvánításával pedig nem sértette meg a felperes személyiségi jogait.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal a magatartásával, amely szerint valótlanul állította a felperesről a **x-on** 2014. július 6-án és 2014. december 24-én, hogy a felperes **K. E.** néven álprofilt hozott létre a **x-on** azért, hogy másokat azon keresztül lejárasson, illetve 2014. július 27-én, hogy zaklató és a családja becsületét megkérdőjelező bűncselekményben volt érintett, megsértette a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt bocsánatkérő levelében fejezze ki sajnálkozását a felperes felé, amelyben a fenti jogsértés tényét elismeri, és amely levelet a felperes az általa választott módon nyilvánosságra hozhat. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperesnek 300 000 Ft-ot és ezen összeg után 2014. december 25. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet. Kötelezte a feleket, hogy személyenként fizessenek meg az államnak 18 000 Ft eljárási illetéket. Megállapította, hogy a felek maguk viselik költségeiket.

Az ítélet indokolásában ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. §-a (1) bekezdésének - részben 2016. július 1. napjától hatályos - rendelkezéseit és (2) bekezdését, 2:43. §-ának d) pontját, továbbá 2:45. §-ának (1) és (2) bekezdéseit.

Kifejtette, hogy az alperes a 2014. július 6., 2014. július 27. és 2014. december 24. napján közzétett közleményeiben tényállítást közölt: 2014. július 6-án és 2014 decemberében tényként állította, hogy a felperes **K. E.** néven álprofilt hozott létre, míg 2014. július 27-én azt, hogy a felperes zaklató és az alperes családja becsületét megkérdőjelező bűncselekményben érintett - amely utóbbi nem vélemény, mivel nem az általánosság szintjén mozgott, hanem konkrétan a felperes személyére vonatkozott, és annak a látszatát keltette, hogy a felperes érintett egy, az alperes és családja sérelmére elkövetett bűncselekményben. Ezért az alperesnek az első esetkör kapcsán azt kellett bizonyítania, hogy a felperes hozta létre és üzemelteti az álprofilt, míg a második esetben azt, hogy megállapították ilyen bűncselekmény elkövetését, és azt, hogy a felperes ezzel összefüggésbe hozható.

A tényállítások valóságtartalmának bizonyítottsága körében előrebocsájtotta, hogy az alperes nem bizonyította, mely szerint a felperes már a 2011. évben is létrehozott egy álprofilt **M. R.** néven a.....e-mail címről. A tanúként kihallgatott **R G** az alperes hivatkozásától eltérően nem tett ilyen kijelentést.

Az alperes döntő jelentőséget tulajdonított egy 2010. március 14-én kelt elektronikus levélnek, amelyet **Sz.G-nak** küldött meg, de aznap 19 óra 56 perckor rajta kívül kizárólagosan a felperesnek is, és e levelet ugyanezen időállapottal tették közzé 2013-ban a „**K. E.**” álprofilon. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint e tényből nem következik kétséget kizáróan, hogy a felperes áll az álprofil mögött. A felperes helytálló hivatkozása szerint nem volt akadálya, hogy az alperes e levelet külön dokumentumként más személynek is megküldje. Az alperes nyilatkozata, valamint az általa kihallgatni kért **K. Zs.** és **R G** tanúvallomásai szerint egy zárt társaság, egy baráti kör érdekében áll az alperes és más korábbi párttagok lejáratása. Ugyanakkor a tanúk egyike sem látta, hogy a felperes az álprofilon bármit közzétett volna. **K. Zs.** az alperestől tudta, hogy a felperest takarja a **K. E.** név. A Debreceni Járásbíróság pedig 2014. január 10. napján megszüntette a 79.Bpk.56/2014. számú,

ismeretlen tettes ellen rágalmazás vétsége miatt indult büntetőeljárást, mivel nem lehetett megállapítani, hogy ki áll a **K. E.** felhasználói név mögött.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az sem kétséget kizáró bizonyíték, hogy a felperes és az álprofil felhasználója azonos kifejezéseket használ, úgymint „hazugság”, „esküszegő”. A felek egyező előadása szerint e pártban általánosan esküszegőnek tekintik, aki a Szent Korona másolata előtt tett esküje ellenére nem adja vissza mandátumát, amennyiben a párt etikai bizottsága erre felszólítja. Megjegyezte, hogy bár **K. Zs.** állította, hogy az álprofil üzemeltetője a felpereshez köthető szófordulatokat alkalmaz, egy ilyet sem tudott megjelölni.

A bűncselekmény kérdése kapcsán kiemelte, hogy az alperes nem tudott megjelölni olyan határozatot, amelyben megállapítottak az alperes sérelmére elkövetett bűncselekményt, márpedig egy cselekményt csak a bíróság jogerős ítélete minősíthet bűncselekménynek. Ezért az alperes e körben sem tett eleget bizonyítási kötelezettségének.

A jóhírnév megsértésének megállapításához elegendő annak igazolása, hogy a valótlan tényállítás alkalmas a felperes személyének, társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, ez pedig egyértelműen megállapítható. Egy politikus esetében sértő azt állítani, hogy álprofil működtet szándékosan, a párt tagjai, illetőleg más személyek lejáratása céljából, az pedig különösen sértő, hiszen megalázó, egyben az érintett megítélését romboló, ha valakiről valótlanul állítják, hogy bűncselekmény elkövetéséhez van köze. Ezért alaposnak találta a jóhírnév megsértésének megállapítására irányuló kereseti kérelmet.

A 2014. július 6-án közzétett íráshoz fűzött alperesi komment nem vitásan véleménynyilvánítás volt, de az alperes vitatta, hogy az beazonosíthatóan a felperesre vonatkozott. Az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a szövegkörnyezet alapján, a megelőző kommentre adott válaszként egyértelműen megállapítható volt, hogy a megfogalmazott közlést az alperes a felperesre tette. Mindezzel azonban nem sérült a felperes becsülethez és az emberi méltósághoz fűződő személyiségi joga.

A komment általi közléssel kapcsolatban nem az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jog sérelme, hanem a becsülethez fűződő személyiségi jog sérelme merülhetett fel, hiszen az alperes véleményt fogalmazott meg. Ennek kapcsán azt kellett elbírálni, hogy a felperes mint közszereplő köteles-e eltérni ezt, vagy az alkalmas a társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, és kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, ezért megalapozza a becsülethez való jog megsértését. Álláspontja szerint az alperestől származó komment kifejezésmódjában nem minősült olyan indokolatlanul bántó, sértő vagy megalázó értékítéletnek, amely megalapozta volna a jogsértés megállapíthatóságát. Utalt a Fővárosi Ítélőtábla Polgári Kollégiumának 1/2013. (VI.17.) számú határozatával elfogadott kollégiumi véleményére: a személyiségi jog megsértésétől meg kell különböztetni az ennek a szintjét el nem érő, szubjektív érzéseken alapuló érdeksérelmeket. A perbeli negatív értékítélet kifejezésmódjában nem minősül indokolatlanul bántónak vagy sértőnek (különös tekintettel a felperes közszereplő volta), ezért önmagában az, hogy a kijelentés negatív értékítélet hordoz, nem alapozza meg a személyiségi jog megsértését (BDT2018.3809).

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Ptk. 2:51. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontjainak rendelkezései alapján indokolt volt a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítása és a megfelelő elégtétel adása is. A bocsánatkérő levél nyilvánosságra hozatalának indokoltságával kapcsolatban kifejtette, hogy az alperes egy olyan közösségi oldalon hozta nyilvánosságra a sérelmezett közléseket, amely bárki számára korlátlanul, véghatáridő nélkül hozzáférhető.

A sérelemdíj jogalapjaként ismertette a Ptk. 2:52. §-ának (1), (2) és (3) bekezdéseit, majd rámutatott arra, hogy a jogsértést megvalósító közlések megjelenése az alperesnek felróható volt. A sérelemdíj összegének megállapítása során figyelembe vette, hogy az alperes a nyilvánosság olyan formáját választotta, ami bárki számára korlátlanul bármikor hozzáférhető, így beazonosíthatatlanul nagy az a személyi kör, amelyhez a sérelmezett közlés eljuthat; továbbá hogy egy politikus esetében különös jelentősége van a közbizalomnak, az alperestől származó valótlan közlések pedig alkalmasak a felperessel szemben támasztott közbizalom rombolására. Ezért nem volt eltúlzott a felperes által kért 300 000 Ft sérelemdíj, amellyel szemben az alperes nem tudott felsorakoztatni olyan okot és bizonyítékot, amely alacsonyabb összeg megállapítását indokolta volna. A megítélt tőkeösszeg után a Ptk. 2:52. §-ának (2) és 6:48. §-ának (1) bekezdései alapján marasztalta az alperest a törvényes késedelmi kamat megfizetésében.

A felek pernyertességének mértékét az elsőfokú ítélet egyenlőnek határozta meg, ezért rendelkezése szerint a meg nem határozható pertárgyérték alapján számított illeték viselésére a felek egyenlő arányban kötelesek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 81. §-ának (1) bekezdése alapján, míg az ügyvédi munkadíjból álló költségeiket maguk viselik.

Az ítélet ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztettek elő.

A felperes fellebbezésében kérte az ítélet részbeni megváltoztatásával annak a megállapítását, hogy az alperes megsértette a becsület és az emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogait azzal, hogy a 2014. július 6-án 9:44-kor kelt bejegyzésben azt írta róla, hogy a legszomorúbb, hogy az ilyen ember nemzőképes, és a tulajdonságait gényeivel képes továbbörökíteni. Kérte az alperest marasztalni az első- és másodfokú eljárásban felmerült perköltségben, továbbá mellőzni kérte az illeték megfizetésére történő kötelezését. Hivatkozása szerint az alperes is közéleti szereplő, akinek fokozott felelőssége van a közbeszéd stílusának alakítása, illetőleg a szólás- és véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása körében, amely feltételezi, hogy egy x bejegyzésben sem használhat olyan kifejezést, amely egy másik közéleti szereplőt olyan mértékben aláz meg, hogy már-már emberi mivoltát kérdőjelezi meg. Az ítéleti érveléssel szemben az érintett közlés már a kifejezőmódjában annyira durva, bántó, megalázó, hogy azt közszereplőként sem köteles eltűrni, még a politikai tevékenységére vonatkozó kritikaként sem, úgy különösen nem, hogy a sérelmezett mondat szülői, családapai mivoltára vonatkozott. Előadta, hogy a bírói gyakorlat kevésbé durva kifejezések (beteg, perverz, szennycsatorna-töltelék) esetében is megállapította a jogsértést.

Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset egészének elutasítását, továbbá a felperes első- és másodfokú perköltségben történő marasztalását. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem összességükben, és a köztük fennálló életszerű, logikai kapcsolat alapján értékelte. A Ptk. 2:44. §-ának helyes értelmezése szerint kizárólag az emberi méltóság jelenti a korlátját a közéleti szereplővel kapcsolatos közléseknek. Arra pedig az alperes sem hivatkozott, hogy megsértették az emberi méltóságát az ítéletben megállapított közlésekkel. Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI.24.) AB határozatának és a 7/2014. (III.7.) AB határozatának a felhívásával kifejtette, hogy a védelem akkor terjed ki a becsületsértésre alkalmas valótlan tényközléssel szemben, ha a nyilatkozó kifejezetten tudta, hogy a közlés valótlan. Még az utóbb hamisnak bizonyult tények esetén is indokolt, hogy figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében. Ezzel szemben minden kétséget kizáróan bizonyította, miszerint joggal volt abban a hitben, hogy a felperes áll az álprofil mögött. A perben nem állapították meg, hogy az általa

írt tények bizonyítottan hamisak, pusztán azt állapították meg, hogy az alperes nem bizonyította, hogy az ott írtak valóságok. A közlésekkel kapcsolatos meggyőződését hosszadalmas „kutatás” és „bizonyítás” előzte meg, hatósági eljárásokat is kezdeményezett, amelyek nem neki felróható okból voltak eredménytelenek. Képernyőképpel és tanúvallomással bizonyította, hogy a felperes a 2011. évben létrehozott „**M. R.**” néven egy álprofilt a email címről. Az, hogy a felpereshez ugyanazon percben érkezett levelet tettek közzé a **K. E.** oldalon, amely oldal csak az alperessel „foglalkozott”, és ott olyan dolgok kerültek kiírásra, amelyeket csak kevesen tudtak, köztük a felperes (az alperes ifjúkori beceneve, gyermeke dolgaival kapcsolatos rendőrségi esetek, esküszegés), de ez az oldal kitette annak a döntésnek egy részletét is, ami csak a felperesnek állt rendelkezésre (Országos Elnökség döntésének kivonata), továbbá hogy kifejezetten rossz, ellenséges viszony van a felek között, együtt értékelve azzal, hogy a felperes pusztán tagadott, szavahihetőségét pedig megcáfolta - megállapítható, hogy a felperesen kívül nincs más, akire a felsoroltak együttesen igazak lennének. Az, hogy másoknak is megküldhette volna az érintett levelet, nem enged arra következtetni, hogy azzal bárki képes visszaélni, hiszen ilyen motivációja csak a felperesnek volt. Annak sincs jelentősége, hogy megszüntették a büntetőeljárást, mivel köztudomású tény, hogy a **x** nem ad ki információt. Jelentősége csak annak van, hogy a büntetőeljárást azért szüntették meg, mert nem lehetett megállapítani, hogy ki áll a **K. E.** profil mögött, azaz bárki áll e mögött, a rágalmazás, becsületsértés bűncselekménye megvalósult. Ő pedig nem azt írta ki, hogy a felperes bűncselekményt követett el, hanem azt, hogy magyarázhatja otthon, hogy milyen zaklató és alperes családjának becsületét megkérdőjelező bűncselekményben volt érintett. Az „érintett lehetett” nem azt jelenti, hogy elkövetett egy bűncselekményt, bűncselekményben érintett lehet az elkövető, a társtettes, a felbujtó, az áldozat, a sértett. Így nem azt kellett bizonyítani, hogy elítélték-e a felperest, hanem, hogy érintett volt-e bűncselekményben, ezt pedig bizonyította, mivel becsatolt olyan írásokat, amelyekből megállapítható, hogy a felperes érintett volt a holokauszt-tagadás bűncselekményében, de elévülés miatt már nem lehetett felelősségre vonni. A joghátrány körében hangsúlyozta, hogy a kiírások nem okoztak hátrányt, de azok egyébként sem alkalmasak a felperes személyének, társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. Jelentősége van annak is, hogy a felperesnek rossz a társadalmi megítélése a róla szóló hírek és botrányai alapján, amely alapján eleve nincs jóhírneve, így nem nyilvánvaló annak sérelme sem. Az elsőfokú bíróságnak azt kellett volna figyelembe vennie, hogy a felperes mint közéleti szereplő többet köteles eltűrni. Álláspontja szerint továbbá nem neki kellett bizonyítékokat felsorakoztatni, hogy mi alapján lehetne csökkenteni a sérelemdíjat, amely nagymértékben eltúlzott, kiváltképp, hogy a felperes nem valószínűsített joghátrányt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet alperesi fellebbezéssel érintett részének helybenhagyását. Érvelése szerint az alperesnek kellett volna bizonyítania az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében, hogy álprofilt hozott létre mások lejáratása érdekében, illetőleg hogy a felperes érintett volt egy bűncselekményben. Ehhez képest nincs jelentősége annak, hogy bizonyítottan hamisak-e az alperes állításai, vagy hogy az alperes nem bizonyította, mely szerint az általa írtak valóságok. A felperest a valótlannak bizonyult tényállítások kapcsán megilleti a jogvédelem. Jelentősége van annak is a 7/2014. (III.7.) AB határozat alapján, hogy akkor alkalmazható szankció, ha bizonyítható a közlést tevő rosszhiszeműsége, azaz tudatában volt annak, hogy állítása valótlant tartalmazott, vagy azért nem tudott annak valótlanságáról, mert a közöltek igazságtartalmának vizsgálatakor gondatlanul járt el. Nyilvánvaló, hogy az alperes pontosan tudta, hogy nem igaz, de legalábbis egzakt módon nem bizonyítható, amiket a felperesről leírt. Az alperes is elismerte, hogy nincs tudomása arról, hogy a felperes bűnösségét bármely bűncselekmény elkövetésében megállapították volna. Ezért nincs jelentősége, hogy az „érintett” kifejezést használta, az pedig nyilvánvaló, hogy nem áldozatként vagy sértettként utalt a felperesre. Az ilyen közlés ugyanakkor a közfelfogás szerint is sértő. Utalt arra is, hogy az e tárgyban született

büntetőbírósi határozat 2014. februárjában jogerőre emelkedett, amelyről az alperes is tudott. Hangsúlyozta, hogy az alperes, mint közgyűlési képviselő felelőssége fokozott abban a tekintetben is, hogy kellő alaposággal járjon el. Előadta, hogy hátrány bekövetkeztét nem kellett igazolnia, az alperesi közlések negatív hatása elfogadható köztudomású tényként. A hátrány bizonyítása a sérelemdíj megállapításának nem előfeltétele, hátrány hiányában is az eset egyéb körülményei - a jogsértés súlya, annak esetleges ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértés egyéb hatása - alapján már csak a sérelemdíj összege mérlegelendő (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.333/2016/4.). Az elsőfokú bíróság ezt a mérlegelést elvégezte: az alperes tudottan és szándékosan valótlan információkat közölt a lejárata egyértelmű szándékával, a nyilvánosság olyan formáját választva, hogy azokat bárki korlátozás nélkül elérje.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte a felperes fellebbezésével érintett rendelkezések helybenhagyását. Ennek részeként fenntartotta az elsőfokú eljárás során előterjesztett védekezését.

Az ítéltábla a felperes fellebbezését alaposnak, az alperes fellebbezését alaptalannak találta a következők szerint:

Az ítéltábla annyiban kiegészítette az elsőfokú ítélet tényállásra vonatkozó indokolását, hogy a keresetlevél mellékleteként rendelkezésre álló iratokból idézte a kereseti kérelem alapját képező közléseket. Emellett az elsőfokú bíróság az indokolásban a Ptk. a jogsértés idején még nem hatályos - kiegészített - 2:42. §-ának (1) bekezdését idézte, amely azonban - a per tárgyát érintő szabályozás lényegi változatlansága folytán - nem érintette az ügy érdemi elbírálását.

Egyebekben az elsőfokú bíróság feltárta a tényállást a kereset elbírálásához szükséges mértékben, az ítéltábla azonban nem értett egyet maradéktalanul az elsőfokú bíróság által levont jogi következtetésekkel.

A felperes kereseti kérelme ugyanis a vonatkozásban is megalapozott volt, hogy az alperes 2014. július 6-i bejegyzéssel kapcsolatos kommentje is személyiségi jogot sértő.

Bár a fellebbezés nem támadta az ítélet indokolásának ezzel összefüggő részét, az alperes jogi képviselője alaptalanul hivatkozott arra - az alperes elismerésével szemben is (14. sorszámú beadvány 1. oldal) - az elsőfokú eljárás során, hogy e közlés nem a felperesre vonatkozott, holott az az érintett bejegyzés és az azt követő - részben **M. Z.**tól származó - kommentek alapján aggálymentesen megállapítható.

A Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdése szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 2:45. §-ának (1) bekezdése alapján pedig a becsület megsértését jelenti különösen a más személy társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására alkalmas, kifejezőmódjában indokolatlanul bántó véleménynyilvánítás.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy e közlés nem sérti a becsülethez való jogot. Az ítélet indokolásától és a felperesi fellebbezés érvelésétől eltérően azonban ennek oka abban áll, hogy e közlés nem a felperes becsületét (azaz társadalmi értékelését, megbecsülését, egyéni értékeinek elismerését) érintette, hanem annál komolyabb sérelemként az emberi méltóságát (emberi rangját). Az elsőfokú bíróság pedig tévesen jutott arra a következtetésre e jogszabályhelyek értelmezése alapján, hogy a véleménynyilvánítás viszonylatában „nem merül fel” az emberi

méltósághoz való személyiségi jog sérelme. Az elsőfokú ítéletben is hivatkozott egységes bírói gyakorlat szerint ugyanis a véleménynyilvánítás is sértheti az emberi méltóságot (EBH2011. 2408.).

E közlés tartalma szerint az alperes kifejezetten emberi rangját tekintve állítja be olyanként a felperest, aki méltatlan emberi minőségének továbbörökítésére, amely egyértelműen sérti az emberi lét rangjából eredő, bárki által elvárható minimális tiszteletet, így az emberi méltóságot.

A Ptk. 2:44. §-a szerint a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja.

A felperes pedig helytállóan hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy közszereplőként sem köteles az emberi méltóságot sértő kifejezés tüzésére.

A kifejtett okok miatt a 2014. július 6-i alperesi komment szövegezése az emberi méltóságot sértette, a felperes keresete ebben a részében is megalapozott.

Az ítéletábra nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak az elégtétel adására vonatkozó kötelezésének a módjával. Az irányadó bírói gyakorlat szerint nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a bíróság az alperest - hozzájárulása hiányában - a jogsértés elismerésére vagy sajnálkozás kifejezésére (bocsánatkérésre) kötelezze. A sérelmet szenvedett fél számára ugyanis általában kellő jóvátételt biztosít a jogsértést megállapító ítéleti rendelkezés nyilvánosságra hozatala. Ilyen igény esetén a közzétételre az alperes attól függetlenül kötelezhető, a felperes pedig feljogosítható, hogy a jogsértés megtörténtének megállapításával az alperes egyetért-e, illetve a jogsértés alapjául szolgáló magatartást megbánta-e. Megbánásra ugyanis ítélettel senki nem kötelezhető (Fővárosi Ítéletábra 18.Pf.21.359/2016/4.).

Az elégtételadás módját tekintve a bíróság nincs kötve a kérelemhez, hanem a kérelem és ellenkérelem korlátai között az arányosságra és a végrehajthatóságra kell figyelemmel lenni. Az arányosság körében azt kell biztosítani, hogy az elkövetett jogsértésről lehetőség szerint azok értesüljenek, akik a jogsértő magatartásról is tudomást szereztek. Erre tekintettel az ítéletábra az alperes bocsánatkérésre történő kötelezése helyett az ítélet jogsértést megállapító részének sérelmes közzétételre egyező keretek között történő közzétételére kötelezte. Arra tekintettel, hogy a felek nyilatkozatai szerint a jogsértő közlemények eltávolítására az ítélethozatalig nem került sor, a sérelem orvoslása úgy lehetséges, hogy az alperesnek az elégtételt adó közlemény nyilvánosságát mindaddig biztosítani kell, amíg a jogsértő közlemények is a nyilvánosság számára elérhetők, azok esetleges törlése esetén pedig - a jogsértés időtartamát és súlyát értékelve - az eltávolítástól számított 1 évig kell nyilvánosan közzétennie az elégtételadást megalósító közleményt.

Egyebekben az ítéletábra az elsőfokú bíróság ügy érdemét érintő jogi okfejtésével egyetértett, azt nem ismétli meg szükségtelenül, hanem csak az alperesi fellebbezésben foglaltakra tekintettel rögzíti az alábbiakat:

Az alperes hivatkozásától eltérően közéleti szereplő esetében nemcsak az emberi méltóság, hanem a jóhírnév (és a becsület) megsértése is felhívható. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény talaján kialakult bírói gyakorlat töretlen e vonatkozásban. A fellebbezésben a felperes helytállóan idézte a 7/2014. (III.7.) AB határozat (62) bekezdését, annak következő bekezdése ugyanakkor egyértelműsíti, hogy a közügyek vitatását szolgáló véleménynyilvánításnak az emberi méltóság védelmére tekintettel megállapítandó határait a joggyakorlatnak kell kialakítania, másrészt

az alperes is idézte fellebbezésében e határozat (49) bekezdését, amely szerint a bizonyíthatóan hamis tények nem állnak alkotmányos védelem alatt.

Szükséges annak hangsúlyozása is, hogy az emberi méltósághoz való jog eleve anyajoga valamennyi személyiségi jognak (pl. Ptk. 2:42. §-ának (2) bekezdése), ilyenként minden szelvénye abból fakad. Ennek megfelelően Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezete 9. cikkének (4) bekezdése sem azért rögzíti csupán azt, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére, mert felül kívánná írni a becsülethez való jog megsértésének Ptk.-ban írott szabályait.

Az alperes alaptalanul hivatkozott a fent idézett alkotmánybíróági határozat kapcsán arra, hogy a hamis tény bizonyíthatóságának kérdése dönti el a bizonyítási teher telepítését.

Az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli. A bizonyítás indítványozása elmulasztásának, illetve a bizonyítási indítvány elkésett voltának jogkövetkezményei, valamint a bizonyítás esetleges sikertelensége törvény eltérő rendelkezése hiányában a bizonyításra kötelezett felet terheli. A 164. § (1) bekezdése szerint pedig a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

A bírói gyakorlat régóta egységes (az analógiaként kézenfekvő sajtó-helyreigazítási perekben pedig az 1952. évi Pp. 345. §-ának (2) bekezdése alapján kezdetektől irányadó), hogy aki más személyére vonatkozó tényállításokat közöl, köteles közléséért helytállni és bizonyítani, hogy tényállításai megfelelnek a valóságnak. Ez alapján az alperes oldalán volt a bizonyítási kötelezettség, és nem a tényállítások hamis voltát kellett bizonyítani a perben, hanem azok valóságát.

Az alperes ugyan hivatkozott rá, hogy ismert bizonyítási kötelezettsége alapján tanúval tudja bizonyítani az álprofilal összefüggő tényállításait (15. sorszám alatti bizonyítási indítvány), az elsőfokú bíróság által helytállóan értékelték szerint azonban nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. A fellebbezésben előadta, hogy közlését „kutatás” és „bizonyítás” előzte meg, saját előadását viszont semmilyen módon nem támasztotta alá. Mindezekkel kapcsolatban az elsőfokú bíróság okszerűen mérlegelte a beszerzett tanúvallomásokat és a közléseket közvetlenül megelőző büntetőeljárás eredményét is, amely szerint a nyomozó hatóság nyomozati módszerekkel sem tudta megállapítani, hogy ki áll az álprofil mögött.

Annak pedig nem volt érdemi jelentősége - eltérően a fellebbezési érveléstől, de az elsőfokú ítélet indokolásától is -, hogy a felperes áll-e a „**M. R.**” álprofil mögött. A perbeli sértő közlések nem ezen álprofilal álltak összefüggésben, ha pedig a felperest fedné is, nem jelentené okszerűen, hogy ő áll a sérelmezett álprofil mögött is, hanem csak az az ügy érdemi elbírálása szempontjából jelentőséggel nem bíró tény lenne megállapítható, hogy a felperes nem idegenkedik a köztudomásúlag tömeges álprofilok egyikének használatától.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság az 1952. évi Pp. 206. §-ának (1) bekezdésébe ütköző módon értékelte a bizonyítékokat. Az elsőfokú ítélet helytálló indokait szükségtelenül meg nem ismételve, az ítélet tábla utal arra is, hogy a felperes rekonstruálta az elsőfokú eljárás során, hogy az adott levelezési programmal elküldött levél alapszintű szövegszerkesztési ismeretek mellett történő másolása esetén az eredeti küldési dátum is olvasható a másolaton (10. sorszámú beadvány és melléklete). Az ítélet tábla hangsúlyozza továbbá, hogy azt az

alperes sem állította, rossz viszonya kizárólag a felperessel állt fenn (akár a párton belül is), arról viszont beszámolt, hogy becenevét ismerték régi barátai, az adott politikai csoportosuláson belül pedig a felperesen kívül további 3 személy, ugyanígy 4 elnökségi tag (köztük a felperes) tudott a lánya drogproblémáiról (9. sorszámú jegyzőkönyv, 7. oldal.) Az ítélet tábla kitér az „esküszegő” kifejezéssel kapcsolatban arra is, hogy a felek által becsatolt büntetőiratban külön is utal arra a honlapra (.....), amely e kifejezés alapján listáz az adott politikai tömörüléshez kötődő személyeket. Az sem jelent meghatározó bizonyítottságot, hogy a felperes ismerhette azt a párt országos elnöksége által hozott határozatot, amelynek egy részletét közzétették az álprofilon. Az ugyanis testületi döntésként eleve több személy ismeretét feltételezi, de az alperes egyébként sem bizonyította, hogy e testületen kívül csak a felperes ismerhette annak tartalmát. Az alperes ugyan állította, hogy az általa felsoroltak csak a felperesre igazak, azonban pl. azon elnökségi tagok tanúként történő kihallgatását sem kérte, akikre maga is olyanként utalt, hogy tagjai párt vezetésének és tudnak „bizalmas” adatairól. Önmagában az, hogy a felek között haragos viszony áll fenn, nem jelent „objektív” bizonyítottságot.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy az „bűncselekmény érintettje” közlés nem hírnévrontó tényállítás. Az alperes ugyanis nem az általa felsoroltak szerinti áldozatként vagy sértettként utalt a felperesre, emellett a bejegyzésben nem általánosságban utalt a felperes bűncselekményben (pl. h-tagadás) való érintettségére, hanem kifejezetten a **K. E.** álprofillal megvalósult bűncselekmény érintettjeként.

Alaptalan volt a felperest ért sérelmekkel kapcsolatos hivatkozás is. Az alperes hivatkozásától eltérően az elsőfokú bíróság bizonyítási kötelezettséggel és teherrel kapcsolatos tájékoztatása (9. sorszámú jegyzőkönyv 9. oldal) nem arra vonatkozott, hogy elsődlegesen az alperest terheli bizonyítási kötelezettség a sérelemdíjjal összefüggésben: e kötelezettséget a felperes oldalára telepítette (a társadalmi megítélés hátrányos voltával kapcsolatos bizonyítás). Az alperest az ellenbizonyítás körében terhelte bizonyítás a köztudomásúlag ismert hátrányok mérséklése körében, ennek azonban nem tett eleget. Még ha kialakult véleménye is van a felperesről, az alperes nem bizonyította az általa sérelmezett bizonyítási kötelezettség részeként a sérelemdíj mérséklését indokoltá tevő tényeket sem. A felperes politikai szerepvállalása is csak azon kiindulási helyzetből ítéltető meg, hogy a többi (jelen esetben) politikai szereplővel egyenlő méltóságú, az alperes pedig nem bizonyította, hogy az elsőfokú bíróság által helytállóan értékelt, köztudomásúlag ismert hátrányok nála ne jelentkeztek volna. Nem volt alaptalan az elsőfokú bíróság részéről a „közbizalom” változásának értékelése sem. A fellebbezésben sem vitatottak szerint a politikai közszereplés feltételezi a választók (továbbá az adott politikai tömörülés) bizalmát, amelyet a közéleti szereplő tűrési kötelezettségén kívül eső közlések képesek gyengíteni.

Az elsőfokú bíróság a fenti kiegészítésekkel - különösen a felperes emberi méltóságát ért sérelemmel - együtt megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az általa helytállóan felhívott jogszabályhelyek alapján fennálló értékelési szempontok mellett 300 000 Ft sérelemdíj volt alkalmas a felperest ért, külön bizonyítás nélkül is elfogadható, köztudomásúlag ismert sérelmek kompenzálására.

Az ítélet tábla a kifejtett okok miatt részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - annak tartalmi helybenhagyásával - szövegezésében pontosította azzal, hogy a bírói gyakorlatra és az elégtételadás módjára tekintettel megjelölte a felperes személyiségi jogait sértő közléseket.

A megváltoztatott döntés következtében a kereset kizárólag a becsülethez való jog körében volt megalapozatlan (ám azzal lényegében egyező tartalommal a jogsértés szankcióira vonatkozó kereset alapos volt), ezért a felperes egészében pernyertesnek minősül. A felperes így az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján jogosult volt felszámítani az ügyvédi képviselével az elsőfokú eljárás során felmerült áfa-köteles ügyvédi munkadíjat, amelynek összegét az ítélet tábla 10 munkára alapulvételével 50 000 Ft + áfa, bruttó 63 500 Ft-ban állapította meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (3) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján, mivel a felperes képviselője jelen volt mind a 4 tárgyaláson, továbbá a keresetlevél és a keresetváltozást tartalmazó beadvány mellett 1 érdemi előkészítő iratot szerkesztett. A felperes a fellebbezési eljárásban is pernyertesnek minősül (mind a saját, mind az alperes fellebbezése vonatkozásában), ezért az ítélet tábla a R. 3. §-ának (3) és (5) bekezdései, valamint 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 4 munkórát figyelembe véve 10 000 Ft + áfa összegben találta indokoltnak meghatározni a jogi képviselői munkadíjat. Mind összesen így az alperes a felperes javára 76 200 Ft együttes első- és másodfokú munkadíj megfizetésére köteles.

Az ítélet tábla a megváltozott pernyertesség miatt az 1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján határozott a tárgyi illetékfeljegyzési jog miatt az elsőfokú eljárás során meg nem fizetett 36 000 Ft illeték alperes részéről történő viseléséről. Mivel mindkét fél fellebbezett, a feljegyzett fellebbezési illeték 96 000 Ft, amelynek viselésére a pereszes alperes köteles a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján.

Debrecen, 2019. február 14.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.783/2018/6. szám

A Debreceni Ítélet tábla a Kummer Ügyvédi Iroda (címe., ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Ulics Erika ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 10.P.22.807/2017/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 21., az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán meghozta a következő

kiegészítő ítéletet:

Az ítélet tábla a 4. sorszámú jogerős ítélet rendelkező részét a következők szerint egészíti ki: Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

A kiegészítő ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az ítélet tábla a másodfokú ítélet írásba foglalása során észlelte, hogy annak rendelkező része a tárgyaláson szóban megindokoltaktól eltérően nem tartalmazza, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatással nem érintett rendelkezéseit (sérelemdíj, becsületsértés megállapításával kapcsolatos elutasító döntés) helyben hagyja. Az ítélet tábla ezért a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 225. §-ának (6) bekezdése alapján az ítélet kiegészítéséről határozott.

A kiegészítő ítélet ellen az 1952. évi Pp. 233. §-a (1) bekezdésének és 233/A. §-ának a rendelkezéseiből levezethetően, tekintettel arra, hogy nem az elsőfokú bíróság hozta, a határozat pedig nem végzés, hanem a nem fellebbezhető jogerős ítélet joghatásaival egyezően ítéleti hatállyal korrigálja annak tartalmi hiányosságát - egyezően a BH1994.324 eseti döntés indokolásából levezethető következtetéssel -, nincs helye fellebbezésnek.

Debrecen, 2019. február 28.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő